



CRNA GORA
VLADA CRNE GORE
UPRAVA ZA INSPEKCIJSKE POSLOVE
-Odsjek za tržišnu inspekciju-

Koordinaciono tijelo za tržišni nadzor

Izveštaj o radu Koordinacionog tijela za tržišni nadzor
za 2012. godinu

Podgorica, avgust, 2013. godina

Na osnovu Odluke o obrazovanju Koordinacionog tijela za tržišni nadzor („Službeni list CG“, br.66/10), Koordinaciono tijelo je pripremilo i preko Ministarstva ekonomije, dostavlja Vladi Crne Gore na razmatranje i usvajanje

Izveštaj o radu Koordinacionog tijela za tržišni nadzor za 2012. godinu

Koordinaciono tijelo za tržišni nadzor obrazovala je Vlada Crne Gore, septembra 2010.godine (Odluka o obrazovanju Koordinacionog tijela za tržišni nadzor.“Sl. list CG“, br. 66/10), u skladu sa Strategijom tržišnog nadzora. Prvi izvještaj o radu ovog tijela za period oktobar 2010 – decembar 2011.godine, Vlada je usvojila na sjednici od 25.04.2012.god.

U toku 2012. godine, Koordinaciono tijelo za tržišni nadzor održalo je tri sjednice u okviru kojih je održano više tematskih sastanaka, na kojima su planirane i realizovane aktivnosti u cilju poboljšanja tržišnog nadzora u Crnoj Gori.

Pored članova, odnosno zamjenika članova Koordinacionog tijela za tržišni nadzor koji predstavljaju Tržišnu, Zdravstveno-sanitarnu, Ekološku, Fitosanitarnu, Metrološku, Inspekciju za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, Inspekciju rada (zaštita na radu), Upravu carina i Ministarstvo ekonomije, sjednicama su po pozivu prisustvovali i predstavnici Termoenergetske, Elektroenergetske i Građevinske inspekcije, a povremeno i predstavnik Ministarstva saobraćaja (za nadležne inspekcije) i Inspekcije za eksplozivne materije, zapaljive materije, tečnosti i gasove (MUP). Sjednicama Koordinacionog tijela prisustvovali su i pružali podršku eksperti Projekta „Zaštita potrošača i tržišni nadzor“ (IPA 2010).

Uz redovnu analizu realizacije zaključaka sa prethodne sjednice, planirane su naredne aktivnosti, kako pojedinačno po organima tako i zajedničke aktivnosti organa, kako bi se realizovali utvrđeni prioriteti.

Razgraničenje nadležnosti po grupama proizvoda

Koordinaciono tijelo za tržišni nadzor, u izvještajnoj godini, bilo je posvećeno razmatranju i donošenju zajedničkih stavova u pogledu legislative koja se odnosi na tržišni nadzor, sa posebnim osvrtom na pitanja razgraničenja nadležnosti po pojedinim grupama proizvoda.

U tom smislu, Koordinaciono tijelo je pripremilo Nacrt Liste nadležnosti za nadzor nad tržištem po grupama proizvoda (na tržištu i u upotrebi). Ovaj dokument je sastavljen na osnovu postojeće zakonske regulative i uz ekspertsku podršku zasnovanu na pravilima EU. Nacrt Liste je zajedno sa Izvještajem o radu Koordinacionog tijela za 2010. godinu (IVQ) i 2011. godinu dostavljen Vladi Crne Gore, koja je pomenuta dokumenta usvojila u aprilu, 2012. godine.

Nacionalni program nadzora na tržištu

Posebna pažnja bila je posvećena praćenju realizacije Nacionalnog programa nadzora nad tržištem za 2012. godinu koji se sastoji od programa 6 inspekcija i to Tržišne inspekcije, Zdravstveno-sanitarne inspekcije, Inspekcije za elektronske

komunikacije i poštansku djelatnost, Ekološke inspekcije, Metrološke inspekcije, Fitosanitarne inspekcije.

Sve inspekcije su dostavile Izvještaj o realizaciji programa nadzora na tržištu za 2012. godinu, koji je objedinjen i dostavljen članovima Koordinacionog tijela na usvajanje.

U pripremi Nacionalnog programa nadzora nad tržištem za 2013. godinu, Koordinaciono tijelo je razmatralo programe tržišnog nadzora koje su pripremile inspekcije, koje su bile obuhvaćene programom za 2012.godinu. Prilikom usaglašavanja i objedinjavanja tih sektorskih programa, Koordinaciono tijelo je sugerisalo da se u odnosu na prethodni godišnji program proširi lista proizvoda za nadzor u skladu sa analizom liste opasnih proizvoda sa RAPEX Izvještaja i drugih informacija o opasnim proizvodima, koji bi se mogli naći na našem tržištu. U tom smislu, Nacionalni program nadzora nad tržištem za 2013.godinu obuhvata 20 proizvoda.

Razmjena informacija o opasnim proizvodima

Koordinaciono tijelo je na sjednicama razmatralo unapređenje razmjene informacija o opasnim proizvodima na nacionalnom nivou. Kao što je poznato u radu Nacionalnog sistema za brzu razmjenu informacija o opasnim proizvodima (Nacionalni RAPEX sistem), u kojem je Tržišna inspekcija kontakt tačka, uključeno je više inspekcija koje se bave nadzorom nad tržištem i Uprava carina. Pored Tržišne inspekcije i Uprave carina, u razmjeni informacija o opasnim proizvodima u 2012.godini, jedino je aktivno učestvovala Zdravstveno-sanitarna inspekcija. Iz tog razloga je predloženo organizovanje sastanka sa kontakt osobama u nacionalnom sistemu za brzu razmjenu informacija o opasnim proizvodima, u cilju aktivnog uključivanja svih članova Koordinacionog tijela za tržišni nadzor, naročito inspekcija koje otkrivaju opasne proizvode.

U cilju kvalitetnije saradnje u sprovođenju nadzora nad tržištem, na sastanku Koordinacionog tijela je razmatran Memoranduma o saradnji između Tržišne inspekcije i Uprave carina kao državnog organa koji učestvuje u tržišnom nadzoru, a koji su pomenuti organi potpisali u martu, 2012.godine. Sklopljeni Memorandum predstavlja dobru osnovu za dalje dogovaranje procedura između inspeksijskih organa i Uprve carina u postupku nadzora kontrola robe na granici.

Potreba za jačanje koordinacije nadzora na tržištu

IPA 2010 „Zaštita potrošača i tržišni nadzor“ čiji je glavni korisnik bila Tržišna inspekcija (preko Ministarstva ekonomije), u okviru svojih aktivnosti je predvidio poboljšanje i jačanje rada nacionalnog Koordinacionog tijela, na način što će se obezbijediti jačanje koordinacije, podjelom odgovornosti i jačanjem ovlašćenja organa koji učestvuju u tržišnom nadzoru.

U cilju jačanja Koordinacionog tijela za tržišni nadzor i prelazak iz pre market kontrole u post market kontrolu, u organizaciji Projekta, za članove Koordinacionog tijela je održana radionica na teme Jačanje Koordinacionog tijela za tržišni nadzor i Programi tržišnog nadzora.

Kontinuirana edukacija kao preduslov za uspješan nadzor

Tokom 2012. godine, članovi Koordinacionog tijela za tržišni nadzor, kao i njihovi zamjenici, prošli su obuku koja je organizovana u okviru EU Projekta IPA 2010 „Zaštita potrošača i tržišni nadzor“. Naime, učestvovali su na seminarima i radionicama na teme koje se odnose na Direktivu o bezbjednosti proizvoda, harmonizaciju nacionalnog zakonodavstva za nadzor nad tržištem sa zakonodavstvom EU, pripremu za dalji razvoj Nacionalnog sistema za brzu razmjenu informacija (Nacionalni RAPEX) i Sistema za upravljanje žalbama potrošača, pripremu Tržišne inspekcije za nadzor određenih proizvoda, obuku tržišnih inspektora koju vrše inspektori treneri uz podršku eksperata Projekta „Zaštita potrošača i tržišni nadzor“, procjenu rizika, upotrebu CE označavanja u vršenju tržišnog nadzora, nepoštenu poslovnu praksu, obmanjujuće i komparativno oglašavanje, on-line trgovinu i distancionu prodaju kao i upoznavanje sa EU zakonodavstvom zaštite potrošača i bezbjednosti proizvoda i dr.

U cilju što uspješnijeg nadzora, uz podršku Projekta, održano je više radionica za inspekcije čiji su predstavnici članovi Koordinacionog tijela, na kojima su se obrađivale teme i to zahtjevi bezbjednosti iz standarda za proizvode koji su uključeni u Nacionalni program za nadzor nad tržištem u 2012. godini.

Pokrenuto je i pitanje standardizacije forme obrazaca za praćenje podataka iz tržišnog nadzora i izvještavanje o tom nadzoru, što je realizovano uz podršku eksperata projekta IPA 2010 „Zaštita potrošača i tržišni nadzor“.

Saradnja sa privredom

Koordinaciono tijelo za tržišni nadzor je unaprijedilo saradnju sa Privrednom komorom Crne Gore, kako bi se poslovni subjekti bolje upoznali sa trenutnim stanjem u oblasti bezbjednosti proizvoda, i njihovim obavezama i odgovornostima na tom polju. Zajednički interes ove dvije institucije je podizanje svijesti javnosti o bezbjednosti proizvoda kako među potrošačima tako i među privrednim subjektima. Tendencija je da se pokrenu zajedničke aktivnosti koje bi mogle promovisati podizanje svijesti među privrednim subjektima, kao i njihovo informisanje o harmonizaciji zakonodavstva na području bezbjednosti neprehrambenih proizvoda.

Dalja harmonizacija nacionalnog zakonodavstva

U cilju dalje harmonizacije nacionalnog zakonodavstva sa propisima EU, uz ekspertsku podršku pripremljena je radna verzija novog zakonodavnog okvira za oblast bezbjednosti proizvoda, i to novi Zakon o opštoj bezbjednosti proizvoda, kao i Zakon nadzora proizvoda na tržištu. Važno je naglasiti da radna verzija Zakona o nadzoru proizvoda na tržištu sadrži, pored ostalog, i odredbe o Koordinacionom tijelu. Nakon donošenja pomenutog zakona, u skladu sa istim, uspostavilo bi se novo Koordinaciono tijelo za nadzor proizvoda na tržištu. Ovo je neophodno, ne samo zbog toga što se inspekcije nadležne za nadzor proizvoda

na tržištu nalaze kod tri različita organa, već i zbog toga što je ključni saradnik inspekcija u sprovođenje ovog nadzora i carinski organ.

Naime, formiranjem Uprave za inspekcijske poslove 2012.godine, objedinjen je veći broj inspekcija nadležnih za sprovođenje nadzora nad tržištem. Međutim, jedan broj inspekcija nadležnih za tu oblast je u okviru drugih državnih organa (Ministarstvo saobraćaja i pomorstva i Ministarstvo unutrašnjih poslova). S obzirom na to, koordinacija u oblasti tržišnog nadzora ostaje nezamjenljiv institut i u budućnosti.

Ocjena uspješnosti dosadašnje koordinacije tržišnog nadzora

Može se konstatovati da je koordinacijom na području tržišnog nadzora ostvarena dobra polazna osnova za dalje unapređivanje uslova za efikasan i efektivan tržišni nadzor koji je u funkciji zaštite potrošača i drugih korisnika od opasnih proizvoda na tržištu i u upotrebi, kao i u funkciji fer konkurencije i slobodnog protoka robe.

Treba naglasiti da su ocjeni Evropske Komisije o napretku Crne Gore na području tržišnog nadzora u velikoj mjeri doprinijele aktivnosti Koordinacionog tijela, uključujući njegov kontinuitet u radu od njegovog osnivanja 2010. godine.

Ipak, potrebno je napomenuti i to da su rad Koordinacionog tijela pratili problemi, koji se ogledaju u izostancima sa sjednica pojedinih članova, što je dovelo do odlaganja istih. Na to je uticala činjenica da je angažovanje u Koordinacionom tijelu dodatna obaveza članova, pored velikog obima njihovih redovnih radnih obaveza. Pri tom treba naglasiti i nedostatak motiva članova Koordinacionog tijela, s obzirom da za njihovo angažovanje nikada nije isplaćena naknada i ako je to predviđeno Odlukom o obrazovanju Koordinacionog tijela, u skladu sa Odlukom o kriterijumima za utvrđivanje naknade za rad člana radnog tijela ili drugog oblika rada ("Sl. List Crne Gore", br. 26/12, 34/12 i 27/13").

Predlog zaključaka za Vladu:

1. Vlada Crne Gore usvoja Izvještaj o radu Koordinacionog tijela za tržišni nadzor za 2012. godinu.